SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 104. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 3, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 3-го ЧЕРВНЯ 1995 р. Ч. 104. РІК CII.

ВЕРХОВНА РАДА НАКЛАЛА ВЕТО НА УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА

Київ (УНІАР).— Тут у четвер, 1-го червня, Верховна Рада України наклала вето на президентський указ щодо проведення всенародного опитування.

Голова Верховної Ради Олександер Мороз провів нараду з активом депутатських груп і фракцій з метою вироблення проєкту постанови Верховної Ради у зв'язку зі зверненням Президента до народу й проголошенням плебісциту.

Депутатам роздано тексти звернення Президента до народу і його указу про проведення плебісциту 28-го червня. Коментуючи пункт 5 цього указу, де йдеться про утворення центральної комісії з проведення опитування, депутат Євген Новицький зазначив, що Президент утворив альтернативну комісію, тому що існуюча Центральна виборча комісія з виборів депутатів утворена Верховною Радою і є підзвітною Верховній Раді. Це свідчить, сказав Новицький, що Президент хоче мати своїх людей у Центральній виборчій комісії. Крім того, Новицький вважає сумнівним, щоб за 27 днів можна було підготуватися і провести опитування.

На денний порядок сесії було винесено такі питання: розгляд указу Президента щодо опитування, формування конституційного суду, формування Уряду. Серед депутатів розповсюджено законодавчу пропозицію депутата Владислава Носова з приводу поправок до конституції у статтях про референдум і опитування.

На вечірньому засіданні тривало обговорення президентського указу. За словами голови Української Консервативної Республіканської Партії Степана Хмари, його партія "вже давно попереджала, що закон про владу — провокація, спрямована на підрив демократичних процесів та знецінення авторитету парляменту". Хмара запропонував ухвалити закон про Кабінет Міністрів, провести окреме пленарне засідання з питань зовнішніх і внутрішніх боргів та негайно схвалити закон про декларацію доходів і майна.

Депутат від групи "Єдність" Генадій Угаров сказав, що деякі депутати, що підтримували Президента, тепер втратили до нього довір'я.

Олександер Бандурка із групи "Центр" вважає, що Президент даремно поквапився, можливо, за день-два постанову про введення в дію закону про владу ухвалили б, або зібрали б необхідні підписи. Адже під конституційною угодою вже підписалися 150 депутатів.

Депутат Лесь Танюк зазначив, що конституційна угода зібрала б 250 голосів, якби фракція "Реформи" не підвела і підписала її, як обіцяла раніше. Жоден з реформістів не підписався, мотивуючи це тим, що мають спочатку переговорити з Президентом."Так політику не робиться. Якщо вісім фракцій заявили про підтримку конституційної угоди, то Президент отримує гарантії від послідовних політиків", — сказав Танюк, пояснивши, що Рух прийшов у парлямент, щоб здобути політичну владу, але "чи можна її здобути за керівництва соціаліста Мороза і комуніста Симоненка?" Далі Л. Танюк сказав, що за Кучми Рух теж не матиме політичної влади, але те, що він робить, рухівцям набагато ближче, ніж дії лівих.

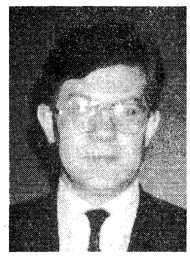
У заключному слові О. Мороз зачитав висновок юридичного відділу, де зазначено: указ протирічить статті 114-6 конституції, яка передбачає, що Президент видає укази в межах своєї компетенції. У частині 2 статті 114-1 конституції не передбачено для Президента таких уповноважень як проведення опитування громадян з питань довір'я. Пункти 5 і 9 президентського указу суперечать пунктові 7-1 статті 114 конституції України.

За те, щоб запропонований проєкт взяти за основу проголосувало 240 депутатів, проти було 30, утрималися 23, не голосували 36.

(Закінчення на стор. 4)

В. Лановий повернувся в Україну

КИЇВ (УНІАР).— Народний депутат України Володимир Лановий повернувся до Києва із ЗСА, де перебував на запрошення Національного фонду демократії при американському Конгресі. Фонд проводив світову конференцію для країн, які перейшли від тоталітарного режиму до демократії.



Володимир Лановий

В. Лановий розповів, що зустрівся з керівниками Державного департаменту ЗСА, Міжнародного валютного фонду, відомими конгресменами і сенаторами, які визначають зовнішню політику і надання фінансової допомоги іншим країнам.

У Ню Йорку Лановий зустрівся з представниками політичного департаменту ООН та роз'яснив становище України щодо найважливіших подій у світі. Розмовляв Лановий і з такими політиками світового рівня як Збігнев Бжезінскі, Френк Карлуччі, Майкл Форд, а також зустрівся з представниками української діяспори.

Платні вирівнюються

Київ (УНІАР).— За даними українських економістів, спостерігається поступове зменшення розриву між середньою місячною платнею в Україні та Росії.

Минулого року середньомісячна платня в Російській федерації виносила 100 дол. на місяць, а в Україні — 20-25 дол. Сьогодні в Росії вона становить 72 дол., а в Україні 33 дол. на місяць.

Вартість споживчого кошика з 19-ох основних продуктів у квітні склала в Україні 22 дол., в Росії — 33 дол. Очікується, що до кінця року доляровий еквівалент середньомісячної платні в Росії становитиме 120 дол., а в Україні — 80 дол.

В Україні за офіційним курсом один долар коштує 130,000 купоно-карбованців, а в Москві він коштує 5,000 рублів. Один український карбованець коштує 30 російських рублів. За неофіційним курсом один долар в Україні коштує 160,000 карбованців.

Україна клопочеться про звільнення вояків у Боснії

Київ (УНІАР).— У зв'язку із загостренням воєнно-політичної ситуації в Боснії та Герцоговині, Президент України Леонід Кучма звернувся з листом до генерального секретаря ООН Бутроса Бутроса Ґалі. У листі підкреслено, що ситуація в регіоні набуває неконтрольованого характеру і може мати непередбачувані наслідки для міжнародного миру і безпеки.

Особливе занепокоєння викликає той факт, що об'єктом ворожих дій став персонал ООН, у тому числі українські військовослужбовці з миротворчих сил. Президент України зробив акцент на неприпустимості використання статусу миротворців як "живого щита" для прикриття військових об'єктів. Л. Кучма закликав керівництво ООН і членів Ради безпеки вжити всіх необхідних заходів для того, щоб змусити обидві сторони поважати статус миротворчого персоналу ООН і припинити проти нього усі ворожі дії.

Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко надіслав листа генеральному секретареві ООН Б. Ґалі, в якому закликав використати свій вплив для якнайшвидшого звільнення 76-ох українських вояків з миротворчих сил ООН, захоплених сербами і мусулманами як заручників. Міністер оборони України Валерій Шмаров у свою чергу звернувся до командувачів силами ООН в районі Загреба і Сараєва з вимогою негайно звільнити українських військовослужбовців.

Постійний представник України при ООН Анатолій Зленко висловив серйозне занепокоєння станом безпеки миротворчих сил у зоні конфлікту на території колишньої Югославії.

Республіканці виступають проти посилення військової присутности в Боснії

Вашінгтон. — У зв'язку зі загостренням ситуації на території колишньої Югославії, бюро Роберта Дола, лідера республіканців у Сенаті і провідного кандидата на пост президента, оприлюднило заяву важливого змісту.

В ній підкреслюється, що прийняте Францією, Еспанією, Німеччиною, Росією і З'єднаними Стейтами (так звана контактна група) рішення післати додаткову військову техніку і вояків у миротворчий корпус ООН приведе до ще більшого неуспіху зусилля міжнародної спільноти. Не зважаючи на жертви і мужність вояків, ООН не вдалося захистити мирне населення Боснії від вбивць, не вдалося створити зону безпеки. Не заручившись підтримкою европейських країн у справі захисту боснійців, Адміністрація президента Билла Клінтона запропонувала післати в Боснію додаткові американські війська.

На думку автора заяви, набагато правильніше було б здійснювати таку політику, яка дала б Боснії можливість захистити себе без допомоги американських вояків.Попередній досвід вчить, що „ми не повинні ризикувати життям своїх людей, не маючи ясно визначеної військової цілі".

Далі Р. Дол каже, що Президент повинен порадитися з приводу своїх намірів з Конгресом, а Комісії закордонних справ і збройних сил мусять провести переслухання на цю тему з участю державного секретаря Воррена Кристофера.

Ще на початку року, висловлюючись щодо пляну післати американських вояків для допомоги в евакуації „голубих шоломів" з Боснії, Р. Дол і голови згаданих комісій звернулися до президента Б. Клінтона листом, в якому ствердили чотири обов'язкові умови приїзду американців на Балкани. Цими умовами було: об'єднане командування НАТО, чіткі рамки американської участи, унеможливлення риску для американських вояків у гуманітарних операціях і згода союзників скасувати ембарго на доставу зброї для боснійських мусулман.

ЧЕЧЕНСЬКІ ПАТРІОТИ СТВОРИЛИ БАТАЛЬЙОНИ СМЕРТНИКІВ

Ґрозний, Чечня. — Дауд Ахмадов, один з бойових командирів чеченських патріотичних формацій, повідомив, що у складі чеченських збройних сил створено перші батальйони смертників, які готові до виконання найтяжчих, найнебезпечніших завдань.

Д. Ахмадов сказав: „Чеченці мають право не оглядатися більше на думку світової громадськости, яка вже півроку мовчки дивиться на те, що відбувається в Чечні.Чекати допомоги нам вже нема від кого і то-му ми змушені злом в від-повідати на зло".

Тим часом російські війська впритул підійшли до входів в Арґунську і Веденську ущелини і продовжують інтенсивний обстріл чеченських укріплень з гармат і літаків.

Від пресової служби чеченського опору стало відомо, що президент Джохар Дудаєв відкинув пропозицію польових командирів „змінити тактику війни і перенести бойові дії на територію ворога". На думку чеченського лідера, командири і їхні вояки „ще не всі засоби війни використали на власній території".

Московське інформаційне аґенство повідомило, що друга тура переговорів між росіянами і чеченцями відбудеться 10-го червня. Перша тура, 25-го травня, закінчилася без успіху.

Чеченська сторона має намір запропонувати свій плян мирного вреґулю-вання: двостороннє припинення бойових дій, а відтак відведення російських військ за лінію Ростов—Баку і створення „мирної зони", яку мали б контролювати спільними силами північнокавказькі республіки, або міжнародні організації.

Токіо і Пйонґянґ встановлять дипломатичні стосунки

Токіо. — Японія і Північна Корея проводять неофіційні консультації, маючи намір відновити припинені два роки тому переговори про встановленння дипломатичних стосунків.

Це підтвердив на пресовій конференції в японській столиці генеральний секретар кабінету міністрів країни Кодзо Іґашраші. Він підкреслив, що Північна Корея „продемонструвала активність" і у висліді цього „виникла цілком інша атмосфера". Очікується, що перша тура офіційних переговорів може початися в найближчі тижні у Токіо або Пйонґянґу.

Вперше після закінчення Другої світової війни діялог сторін з метою нормалізувати міждержавні взаємини розпочався у січні 1991 року, однак в листопаді 1992 року цей діялог вже став неможливим, бо Токіо вимагало вияснень щодо характеру північнокорейської ядерної програми, а Пйонґянґ відмовився дати інформації про долю японської громадянки, викраденої спецслужбами комуністичної Північної Кореї.

У березні цього року Пойонґянґ відвідала делеґація правлячої коаліції Японії. Під час зустрічі з керівниками Робітничої партії Кореї було прийнято рішення відновити переговори. Але відтоді сторони уникали будь-яких коментарів щодо часу їх проведення.

Відзначать 40-ліття „Години Українських мелодій"

Філядельфія. — Тут у неділю, 11-го червня, в Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар ровд, відбудеться ювілейна зустріч глядачів та слухачів „Години українських мелодій" Романа Мариновича, присвячена 40-літтю цієї радіо-, а згодом і телепрограми. З цієї нагоди відбудуться прийняття, спеціяльна програма і забава. Початок о год. 2-ій по полудні. Гратиме оркестра „Мрія". Кожний учасник одержить відеокасету ювілейної телепрограми. Вступ — 25 дол. Зголошуватися слід телефонічно (215) 228- 6440 або (202) 269- 1824. Зголошення приймається до 8-го червня.

З нагоди ювілею відбудуться Богослуження в українських церквах у Вашінгтоні, Д. К., Ню Йорку, Філядельфії, Чикаґо, Люрді та у Львові.

Пам'ять батька залишиться тривкою

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Як рідко трапляється, що це запевнення, яке так легко дають промовці, прощаючи в останню дорогу близьку їм людину, чи визначного громадського діяча, сповняються на ділі та не залишаються тільки пустими словами.

Тому з подивом і пошаною слухаємо розповіді Любомира Демчука про працю Фундації іменем його покійного батька Богдана Демчука, яка тепер діє в повному розгарі, а її наслідки залишаться справді тривкими на довгі, довгі роки. Бо що може бути тривкішим як вивчення соток української дітвори англійської мови, яка буде їм необхідною, але передусім помічною на ціле їхнє життя?



Амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Міллер (перший зліва), міністер освіти М. Згуровський і президент Фундації Л. Демчук переглядають підручники англійської мови, що надійшли в Україну завдяки Фундації ім. Б. Демчука

Ціла акція, яка досі не має широкого розголосу серед нашої громади, розпочалася з приводу несподіваної і сумної причини — смерти Б. Демчука на серцеву атаку, що зустріла його в часі перебування в Києві у 1991 році, як він саме розпочав навчання бизнесу у Київському Політехнічному Інституті. Із інститутом він був пов'язаний вже довший час своїм бажанням навчати як провадити бизнес і маючи особисті в тому успіхи, дійшовши до посту віцепрезидента великої американської фірми Пепсі Кола.

Саме ця фірма враз із родиною Б. Демчука, передусім його сином, що також працює в проводі Пепсі Кола і за ініціятивою КПІ створили окремий фонд і фундацію, президентом якої став Л. Демчук. Ціллю спершу було продовжати працю покійного, у вивченні студентів таємниць провадження підприємства західними методами, але, як розповідає нам Л. Демчук він побачив, що в Україні незвичайно відчувається брак знання англійської мови і цей брак паралізує багато акцій. Саме цей невідрадний факт спрямував його спершу на шлях постачання підручників англійської мови до шкіл України.

Як це йому вдалося? — питаємо при нашій зустрічі.

І тут, як це часто можна переконатися, живучи в американському довкіллі багато може допомогти дружнє знайомство, а не офіційне відношення.

(Закінчення на стор. 4)

„КООПЕРАТИВНИЙ ДЕНЬ" ПРАВОСЛАВНОЇ КРЕДИТІВКИ

Сомерсет, Н. Дж. — Українська Православна Федеральна Кредитівка влаштовує „Кооперативний день" у неділю, 18-го червня ц. р., на Українському селі, 66 Сідар Ґроув Лейн у Сомерсеті, Н. Дж. Початок о год. 2-ій по полудні. У програмі: інформації про діяльність кредитівки, перекуска та лотерія. 1-ша нагорода — телевізор, друга — VCR, третя — калькулятор. Для того, щоби мати право брати участь у розграші, слід записатися і отримати черговий номер. Присутність при розграші обов'язкова.

У СВІТІ

КОМЕНТУЮЧИ повідомлення про призначену на 10-го червня другу туру російсько-чеченських переговорів, московська газета „Ізвєстія" пише:„ Проґнозуючи висліди цих переговорів, мимоволі приходиш до найбільш песимістичних висновків. Тяжко повірити у можливість компромісу і дійсного припинення бойових дій, якщо знаєш про намір російських керівників силових міністерств вести переговори „тільки щодо складення чеченцями зброї і їхньої повної капітуляції". Такого ж наставлення дотримуються вже не один місяць і провідники держави, не розуміючи, що для Джохара Дудаєва і його найближчого оточення такі умови є абсолютно нездійснимими. Генерал-президент, а тим більше горянин, ніколи не складе зброї і не піднесе білого прапору".

НА ПОЗАЧЕРГОВІЙ СЕСІЇ англійського парляменту, скликаній з приводу нового загострення боснійської ситуації, виступив спеціяльний амбасадор Европейського союзу в колишній Юґославії лорд Дейвид Овен. Він повідомив, що залишає свій пост, на якому перебував від 1992 року. За час своєї діяльности лорд Овен застосував багато спроб домогтися миру шляхом переговорів, однак жодна з тих спроб не мала успіху. „Я сподівався в 1992 році, що виконаю своє завдання за шість місяців",— сказав Д. Овен. Він закликав війська ООН не втягатися у конфлікт, а сприяти прямим переговорам між ворогуючими сторонами.

ПЕРШИМ ЛАВРЕАТОМ заснованої в Нюрнберзі нагороди в ділянці прав людини став відомий російський правозахисник, колишній дисидент і політичний в'язень Сєрґєй Ковальов, а тепер депутат Державної думи, який активно виступає проти збройного насильства Росії над чеченцями. В жюрі організаційного комітету входять президент Чехії Вацлав Гавел, генеральний директор ЮНЕСКО Федеріко Майор і колишній президент Німеччини Ріхард фон Вайцзеккер.

В СЕРЕДУ, 31-го травня, палестинські партизани обстріляли з демілітаризованої зони на півдні Ливану вісьмома ракетами північні райони Ізраїля. Розміщені у прикордонних районах формації ізраїльської армії відповіли артилерійським і танковим вогнем. Демілітаризована зона тягнеться від берега Середземного моря до гори Гермон, і тепер там розміщено 1,200 ізраїльських вояків та 2,500 військовиків південноливанської армії.

НА НАФТОПЕРЕРОБНОМУ підприємстві компанії Тонен поблизу Токіо стався витік отруйного ґазу, у висліді 35 робітників потрапили до шпиталю. Коли робітники перевіряли стан труб, якими йшов сірчаний водень, сильний струмінь ґазу вдарив їм в обличчя. „Люди падали, мов скошені косою",— розповів очевидець цієї події. Сірчаний водень — це не тільки отруйний, але й вогненебезпечний ґаз, він викликає біль голови, нудоту і запалення слизової оболонки дихальних шляхів.

В АМЕРИЦІ

ПРОМОВЛЯЮЧИ ДО ВИПУСКНИКІВ Летунсько-військової академії в Колорадо Спрінґс, Коло., президент Билл Клінтон у середу, 31-го травня, підкреслив, що ЗСА повинні бути готовими допомогти ООН не тільки у відтягненні військ з Боснії, але також і у підсиленні їхніх позицій , якщо для цього зайде потреба. „Ми маємо зобов'язання перед нашими союзниками в НАТО і на мою думку не можемо їх розчарувати. З уваги на це мені приходиться тепер уважно розглядати будь-яке їхнє прохання про нашу військову допомогу„. Ця заява Президента негайно викликала неґативну реакцію не тільки зі сторони республіканського сенатора Роберта Дола, але також і від інших знавців закордонної політики обидвох партій.

УРЯДИ ЗСА ТА ІНШИХ КРАЇН у середу, 31-го травня, закупили на світовій валютній біржі більйони долярів, і тим зупинили ще одну можливу втрату вартости американського доляра. Цей несподіваний крок, сильно посилив вартість доляра на світовій біржі у відношенні до німецької марки та японської єни. Секретар Державного скарбу Роберт Рубін зазначив, що ця інтервенція відбулася згідно з договором країн „великої сімки" ще у місяці квітні, щоб таким способом і без хаосу поставити вартість доляра на своє місце.

СЕНАТОР РОБЕРТ ДОЛ, один з передових республіканських кандидатів у президентських виборах і керівник сенатської більшости гостро виступив проти голливудської розвагової індустрії, закидаючи, що своїми випусками фільмів і музичних творів вони нищать громадсько-людські вартості американських громадян. Він твердить, що теперішні фільми та музика зображують і посилюють неґативні почування гніву, помсти, жорстокости та деморалізації серед молоді, а тим самим руйнують основи цілої нації.

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ 20 років установа, яка займається утримуванням і спорудженням мостів, тунелів і летовищ нюйоркського та нюджерзького стейтів Порт оториті Ню Йорку і Ню Джерзі плянували побудувати залізничне сполучення між Мангеттеном і міжнародними летовищами Кеннеді та ЛяҐвардія, щоб уможливити кращий доїзд пасажирам. Одначе минулого вівтірка, 30-го травня, Джордж Марлін, екзекутивний директор згаданої установи, повідомив, що з уваги на зростаючі кошти, вирішено припинити пляни спорудження цього 22-милевого сполучення.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ у четвер, 31-го травня, повідомили, що Кристофер Рід , відомий 42-річний американський фільмовий і телевізійний актор, мав поганий випадок на кінних змаганнях у місцевості Калпеппер, Ва. У наслідок цього випадку К.Рід відомий, із своєї ролі „Супермена" у чотирьох фільмах і багатьох телевізійних фраґментах, потерпів сильне ушкодження хребетного стовпа і є частинно спаралізований від шиї до ніг.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Вірте в себе!

Нема тепер в Україні газети ні журналу, де б не друкувалося різних астрологічних прогнозів, пророцтв ясновидців, порад так званих екстрасенсів. Не стверджуємо, що нікому з них не варто вірити. Мабуть, не всі шахраї і дурисвіти. Та річ в іншому — чому виникла така увага до різних див, до всього, що в той чи інший спосіб пов'язане з містикою? Чому люди так прагнуть, щоб з'явився хтось і розповів їм про них же самих, сказав, як вони мають думати і діяти?

Причина проста: замість тоталітарного ладу, який жорстко контролював усе людське життя і позбавляв потреби самостійно приймати рішення, прийшла свобода. І люди розгубилися. Виявилося, що далеко не всі готові добре розпорядитися нею, взяти своє життя, свою долю у власні руки. Величезна кількість громадян тужливо озирається довкола: хто б прийшов і підштовнув, у якому напрямі вони мають ступити. А якщо є попит, буде й пропозиція. І приходять кашпіровські зі „спасенними" рецептами: мовляв, слухайте тільки мене! Ніколи не зашкодить послухати іншу людину, особливо таку, яку Бог чимось обдарував, але ж і свою голову треба мати!

Довідуємося з газет ще про одну новітню Сибіллю — Майю-Марію Цуканову-Іващенко, „херсонську Вангу", як назвали її українські журналісти. Все, що вона висловлює, справді не може не хвилювати — про силу хреста і обов'язковість молитви, про пошану до померлих родичів і про велику доцільність бути у цьому світі доброзичливими.

Одначе суєтним газетярам цього мало, і вони просять, щоб Майя-Марія провістила долю України. Ось її відповідь: „З Росією не можна підписувати жодного договору, до кінця року не мати з нею жодних стосунків". Слава Богу, хоч віщунка проголосила те, що давно, з огляду на об'єктивну дійсність, повинні знати усі державні провідники України, всі політичні лідери і громадські діячі: не можна підписувати! Тому не можна, що Росія внутрішньо, психологічно ще не готова до чесних, рівноправних стосунків з Україною.

Сучасна російська політика доходить до анекдотизму: наприклад, коли російські дипломати повернулися з Києва до Москви, депутати Державної думи негайно звернулися до шефа російської Служби контррозвідки з вимогою, щоб він знайшов докази, ніби віцепрем'єр Олег Сосковець, керівник російської делеґації на київських переговорах, є „українським націоналістом" і, до того ж, дістав від киян „багатомільйонового хабаря".

А насправді той проєкт договору засвідчує тяжкі компроміси з українського боку. Один з них дуже небезпечний: коли обговорювали точку про державні кордони, росіяни наполягли, а українці поступилися — і з тексту викреслено слово"державні", іншими словами, українці самі якоюсь мірою поставили під сумнів власний державний суверенітет. Не краще було з точкою про територіяльну цілісність України: в „узгодженому" тексті мова йде не про визнання цієї цілісности Росією, а тільки про „поважання".

Чим же заплатили росіяни за українські компроміси? Нібито скасували свою попередню вимогу про подвійне громадянство для росіян в Україні. А через пару днів російська Державна дума узаконює надання російського громадянства мешканцям української території — Криму.

Не просто компромісовими, а таки невигідними для Росії є більшість точок проєкту російсько-українського договору — про режим „вільної торгівлі", реекспорт та прикордонні переходи, що означає фактичне входження в митний союз з Росією, а також про долю Чорноморської фльоти. Згадаймо: існує щодо фльоти Ялтинська угода, згідно з якою військові кораблі на Чорному морі підпорядковуються водночас двом президентам, російському і українському. Але на ділі Росія брутально уневажнила цю угоду, господарюючи в українському Севастополі як у себе вдома і призначаючи командирами своїх генералів та адміралів, навіть не порадившись з Києвом. Й от теперішній проєкт договору фіксує „згоду України з базуванням російської фльоти у Севастополі" — тобто знову не компроміс, а відступ.

Виступаючи цими днями в Ню Йорку в НТШ, ген. Костянтин Морозов, перший міністер оборони незалежної України, назвав „тяжкою помилкою" угоду з Росією про „спільний простір протиповітряної оборони". А весь цей ряд компромісів і помилок випливає з непотрібного створення Співдружности Незалежних Держав, яку Росія відразу почала використовувати як інструмент відновлення імперії.

Ні, не треба бути ясновидцем, щоб бачити, що діється!

Ярослав Гайвас

НЕПЕВНІСТЬ І НАПРУЖЕННЯ ЗРОСТАЮТЬ

У впливових засобах масової інформації світу, особливо у великих журналах, останнім часом багато пишуть про те, що хоч поступово, але послідовно, світова публічна опінія і калькуляція передових державних мужів уникають конфліктних ситуацій та загрози вжити в остаточній потребі силових засобів. Загальна постава є уживати політичних засобів для мирного полагодження спірних справ шляхом переговорів, компромісів тощо.

Це так на Заході, в демократичному світі, але не так в Росії. Росія категорично намагається відбудувати в сучасному світі, в якому перемагають ідеї національних держав з демократичними устроями, традиційну Російську імперію. А тому що цього аж ніяк не можна досягнути мирними переговорами, то російські державні і взагалі суспільно-політичні лідери, включно з Російською Православною Церквою, ведуть таку аґресивну політику, яка мусить породжувати збройні конфлікти. Під сучасну пору такі конфлікти мають місце у Таджикістані та в Чечні, але, як бачимо з російських заяв і різних потягнень, росіяни готові розпочати силову розправу і в інших країнах. Вони з тим зовсім не криються, вони навіть уже будують ґрунт під таку свою дальшу політику. Де тільки можуть, прикриваючись обороною людських прав росіян в різних державах, створених після розвалу СССР, попереджають, що готові вжити збройної сили для оборони тих прав, які вони розуміють по-своєму, тобто як привілеї над корінним населенням. Це має місце вже і в Україні.

Гальмом і перешкодою для такої своєї політики вони вважають, і це зовсім правильно, ЗСА. І тому вони готові на різні нібито уступки, а властиво підступні маневри, щоб тільки невтралізувати американський захист на відтинку оборони людських і національних прав у загальносвітовому маштабі. Це Москві вдається без особливих труднощів, бо у Вашінґтоні забувають, що головним потенційним аґресором у світі може бути тільки Росія, що тільки Росія докладає всіх заходів і зусиль для підкорення тих народів, які колись були поневолені нею. Та не тільки це. Росія брутально використовує всі можливості, щоб ослабити американські впливи в світі і поширити свої. Вона наштовхує різні народи на протиамериканську політику, вона тепер, як і колись, всюди допомагає, щоб зміцнити антиамериканські течії та настрої. На кожному кроці бачимо це, але чомусь у Вашінґтоні дуже часто замикають очі на такі факти. Наприклад, коли б не допомога і підтримка Москви, Сербія не була б такою непоступливою, як вона є в сучасному балканському конфлікті. Вашінґтон втягнув Москву в „п'ятірку" — Америка, Англія, Франція, Німеччина, Росія, яка мала б вирішувати питання того післяюґославського конфлікту. Втягнена Вашінґтоном до тієї п'ятірки, Росія, щоб вона допомогла в мирному полагодженні того конфлікту, є тепер головним чинником спротиву і комплікацій.

Росія є головним спричинником навдачі американських плянів на Близькому Сході. Грубі більйони допомоги Росії з боку ЗСА та її союзників ще не дійшли до Москви, а Москва вже зрушила всі важелі своєї політики в тому і стратегічно, і економічно преважливому просторі. Тріскають домовлення і мирні кроки в полагодженні палестинсько-арабського конфлікту з Ізраїлем, Москва щораз нахабніше організовує допомогу Іракові проти ізраїльсько-американської політики. Москва провокаційно взялася допомогти Іранові в його намірах побудувати свою атомову індустрію, а з тим і добитися модернізації іранської технології, що сьогодні відіграє таку преважливу ролю. Президент Клінтон, вибираючись до Москви на вшанування російської перемоги над гітлерівською Німеччиною, що не сталося б без величезної допомоги Америки Совєтському Союзові у тій війні, заявив, що займе тверду поставу в розмовах з Єльцином у справі нелюдського поступовання Росії у Чечні та у справі Іраку. Але тільки Президент Клінтон розпочав мову про те, Єльцин цинічно відрубав йому: ну що ж, ви мали Ірак з понад сотнею тисяч убитих у війні жінок і дітей та взагалі невинного цивільного населення, а ми маємо свою Чечню... Росія мачала пальці у тому, що останньо в Раді Безпеки ООН в голосуванні у справі Ізраїля Вашінґтон опинився в повній ізоляції, бо 14 членів Ради Безпеки проголосували проти Ізраїля, а представник Уряду Президента Клінтона наложив вето. Почався процес повільного мирного завмирання ізраїльсько-єгипетського договору про дружбу і співпрацю. Таким чином, у тому преважливому обширі світової політики настає непевність, зростає напруження, а Москва приспішено відбиває свої втрачені позиції.

Недавно державний секретар ЗСА заявив: а ми будемо Росії допомагати, бо цього вимагають інтереси ЗСА. Які інтереси? На це вже намає виразної відповіді, крім повторювання застарілих фраз. Що ця політика сприяє інтересам Москви, видно з багатьох фактів, які настали як вислід тієї горе-політики. Москва не лише повернулася на Близький Схід, але штовхає розвиток подій крок за кроком до створення зовсім нового становища, нового відношення сил. Вашінґтон відчинив їй ворота до деяких арабських країн. Зростає бльок проти американських інтересів і американської політики в тому просторі. Лівія, Іран, Ірак, Судан підносять свій голос і свою вагу. Інші арабські країни починають вагатися й деякі з них пересуваються до невтральних позицій. Але найгірше таки починається в колишньому російсько-совєтському просторі. Ісламські держави СНД, які дивилися в бік Туреччини, того ж Ірану, Лівії, держав Перської затоки, які їм допомагали вириватися з російських тенет, починають звертатися до Росії. Першою з них була найбільша й найважливіша — Казахстан. Після перебування президента Казахстану Назарбаєва у Вашінґтоні і заключення мультимільярдових нафтодобувних контрактів з американськими фірмами, Казахстан не лише заключив з Росією договір російського типу про „дружбу та співпрацю", але ще й у додатку до того договір про спільну охорону казахських кордонів. Значить, в середину ісламських держав СНД прибувають формально і леґально російські збройні сили, які, очевидно, командуватимуть спільним військовим континґентом. Таджикістан почав знову фазу переговорів з Москвою, а президент Туркменістану, який дотепер провадив самостійну політику і відкидав російські пропозиції різного роду, складає довгу візиту в Москву. Чому ж ні? Міг Президент ЗСА складати поклін російському тріюмфові в Другій світовій війні, чому б не мав президент Туркменістану податися його слідами до білокамінної? А в додаток до того всього Вашінґтон вмотався у важкий господарський конфлікт з Японією. Коротше кажучи, ЗСА вмішалися в такі численні, в деяких випадках безвихідні конфлікти, чим зв'язали свої можливості ініціятив у світі, зате Москва опинилася в нових умовах, які дозволяють їй проявляти успішно свої ініціятиви в різних напрямах.

Наслідком загублення великої частини своїх можливостей стабілізатора і ґаранта мирного розвитку у світі Вашінґтон відкрив дорогу до зросту нової фази непевности й напруження у світі. Чи можуть ЗСА змінити цей стан? Без найменшого сумніву — так. Але для цього насамперед відповідальні за це чинники мусять повернутися на реальний ґрунт, а це значить — насамперед визначити, хто справжній тривалий союзник, а хто тільки з тактичних міркувань прикидається таким. А тоді розпочати нову фазу реальної політики, опертої на твердих вивірених фактах, а не на ілюзіях і побожних бажаннях. Одначе це нелегка проблема. Зовнішня політика є функцією внутрішнього стану і внутрішніх умов, а ці в ЗСА останім часом надзвичайно ускладнилися. Минулого року опозиційна партія республіканців виграла вибори й здобула більшість в обидвох палатах парляменту. А наслідки ми саме тепер бачимо. Та це ще не найгірше. Бомбове знищення державного будинку в Оклагомі, а в ньому понад 160 вбитих звичайним американським молодим громадянином, який скінчив школу, як всі американські діти, пішов добровільцем до Збройних Сил країни, добре там списувався, а, вийшовши з армії, зійшов до стану безпритульного. Батьки розвелися й не хотіли чути про нього. Він працював дориво́чно, тинявся по Америці і або під впливом інших, або в безнадії й розпачу поповнив свій неймовірний учинок. А чи такий єдиний? Отже країна мусить розпочати великі зміни в середині, бо злочин в Оклагомі не одинокий. В житті країни є багато ситуацій, яких окремі люди самі не можуть розв'язати. І цю проблему треба розв'язати в найширших загальнокраєвих вимірах. А може це зробити тільки держава у тісній співпраці з суспільством.

Гедоністична, консумерська етика, яка довела Америку до неймовірних багатств і матеріяльної сили мусить бути вивершена моральними вартостями в житті суспільства і людини. В цьому завдання і місія Америки в світі, але це вона мусить починати від себе.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про довгий шлях до „Свободи"

Часто тепер питаються знайомі, а то й гості з України, з якими маю приємність провадити інтерв'ю на сторінках нашого щоденника, як я можу так постійно долати такий довгий шлях автом, щоб дістатися до редакції.

Хто колись, а, здається, навіть тепер в Україні, подумав, що можна робити впродовж років постійно одну і ту саму дорогу немов зі Львова до Тернополя і назад, щоб ще цілий день працювати в редакції. Але, як бачите, можна — і це довгими роками, без жодного „але".

Правда, цей шлях видається тепер якось довшим, як раніше, бо з кожним роком збільшується кількість авт на ньому, а колись славний „Лонґ Айленд Експрессвей" тепер популярно називають і в пресі, і в радіо найбільшою паркувальною площею у світі. Але не лише кількість авт зростає, з кожним роком зростає кількість ям на дорогах, яких, здається, є безліч, хоч дороги, як бачимо, без успіху направляють, а роботи біля моста, яким треба мені переїжджати до Мангеттену, вже роками ідуть слимачим кроком і викликають палку ненависть у водіїв до тих робітників, які, коли поглянути на них з вікна авта, працюють, як на каторзі.

Для цієї „партацької" роботи замикають принаймеше дві лінії проїзду, і безконечна черга авт видовжується, стоячи на місці, або посувається дослівно крок за кроком. Разом з випарами пального, ви відчуваєте кипучу лють, яка огортає безсильних пасажирів авт, що найрадше хотіли б вискочити зі своїх в'язниць на колесах і піти далі, як колись, — пішки, але нема як кинути тої машини, у якій тепер кожний став ніби невільником. Скільки вже листів постало в думках розлючених тією повільністю водіїв до мейора міста, скільки прокльонів впало на голови тих, що відповідають за шляхи, важко злічити, але люди киплять, проклинають, денервуються, що втратили стільки часу і далі їздять щоденно... туди і назад.

Якось питалися мене, чим я „забиваю" цей довгий час, що залежно від погоди і випадків на шляху, а в першу чергу від ласки тих, що ніби дуже стараються поліпшити стан доріг, триває в найкращому випадку дві години, а часом і три. Я відповіла, згідно з правдою, що думаю собі про „Свободу", а конкретно про те, що мені і як писати, думаю, чим зацікавити читачів, яку тему вибрати до О-КИ, як розповісти про відвідини ще одного гостя з України. На тому довгому шляху постають ідеї до фейлетонів, які вже пишу постійно тринадцять років, кожного тижня. Часом думка іде трохи „взад", а то тоді, коли вже застрягнеш в авті остаточно, пригадуються завжди живі для мене образки початку „Про це і те", коли я відважилася своїм писанням вступити „в черевики" Ікера і заповнити прогалину в кутку нашої „Свободи", що завжди містилася на тому самому місці другої сторінки. Може тому і винайшла цей підпис, що дещо нагадував читачам мого попередника — він був Ікер, а я взяла собі О-КУ, яка виникла як у Ікера, із перших літер імени та прізвища. Але не лише Ікер писав на тому місці, а були ще поруч нього Іванна Савицька, а перед ним Роман Купчинський. Кожен на свій лад і своїм стилем писав на розвагу і призадуму над щоденним і не так щоденним життям і старався говорити до душ читачів звичайною людською мовою. Чи вдалося це мені принаймні деколи зробити так добре, як попередникам? Чи зуміла часом промовити до душі і серця тих незнаних осіб, що читають „Свободу"? Таке питання насувається мені особливо тепер, під час безконечної дороги, коли дальша доля нашої „Свободи" загрожена, а власне кажучи, опинилася в руках саме читачів. Як воно буде — чи справді не буде вже куди їхати щоденно, чи справді вже не зустрічатиму в поворотній дорозі біля „Веселки" наших старших громадян, які чекають на нове число „Свободи", не буде, як досі, постійного контакту з українським світом і замовкне останній український щоденник? Ці думки роблять мій довгий шлях тепер ще довшим, а його вибої, немов ці сумніви, видаються щораз глибші.

Якось кілька років тому я поспитала тодішнього предсідника д-ра Івана Флиса, який застряг в авті поруч зі мною, чим він заповнює час на подібному шляху до праці, а він відповів: „Молюся за вас усіх"...

Може треба і мені це тепер робити, думаючи про долю „Свободи"? А вона майже є частиною долі кожного із нас...

О-КА

Ліда Палій

„МАГІЧНИЙ РЕАЛІЗМ" М. ГОЛОД

Марія Голод, „Янгол у наймах", старосвітські леґенди. В-во „Рада", Київ, 1995.



Обкладинка книжки М. Голод „Янгол у наймах".

Цього року появилася у Києві нова збірка оповідань письменниці Марії Голод з Торонто. Вступне слово написав відомий письменник і журналіст Михайло Слабошпицький. Видання шикарне, з мистецько оформленою обкладинкою Є. Ільницького.

Авторка виявилася надзвичайно вмілим розповідачем, те, що англійці називають „Storyteller". Читаючи її леґенди, створюється враження, наче сидимо в колі друзів, може десь у зимовий вечір, а вона оповідає бувальщину. Це особливо помітне в леґенді „Янгол у наймах", яка починається: „Якось-то Господь скликав усі небесні ангельські лики..." В розповіді відчуваємо прямолінійність, наче б вона сама вірила у всі ці леґенди.

У Марії Голод дуже добре знання історії й нашого фолкльору та звичаїв, а також назв рослин, дерев і всякого господарського приладдя. До того у неї феноменальна пам'ять.

Дія оповідань відбувається, з малими винятками, в містечках Галичини і, як в усіх леґендах, в минулому. Через брак доброї комунікації цього часу, бачимо у народів вузьке льокальне розуміння світу: подоляки для лемків чужі, далекі, а поліщуки — це просто зовсім інше, трохи дивовижне плем'я. Мова героїв природна, авторка часто вживає архаїчні й діялектичні слова. Імена персонажів старосвітські, ориґінальні, такі як Памфил, Митрофан, Панкратій. Марія Голод описує життя людей різних професій: є у неї і священик, і лісничий, є римар,ароматер, ткаля та всякі інші ремісники і цехмайстри.

В одному оповіданні читаємо про життя студента братської школи у Львові. В іншій леґенді авторка цікаво описує ярмарки у Галичі в XVI столітті, де жили тоді різні купці: вірмени, хозари-караїми і жиди, куди приїжджали купці із західньої Европи. Під час ярмарку виступали музиканти й штукарі. З'їжджалася шляхта, грали в карти й дискутували про події в світі, наприклад, про нововідкриту Америку. Зустрічаємо наших заможних дворян, які пізніше спольщилися. Такі теми досі були рідко заторкнені в нашій літературі.

Всі оповідання наче б пахли атмосферою даної доби. Читаючи їх, мені, чомусь, нагадується „магічний реалізм" визначного південноамериканського письменника Габрієля Марсія Маркеза, у нього також ми зразу відчуваємо життя та спосіб думання жителів його батьківщини десь у минулому столітті.

Марія Голод прекрасно знає наші звичаї, як вклоняються шапками, як у Галичині звертаються один до одного: „ласкавий пане", або „ґречний ґаздо", чи „ґречна ґаздине", як проїжджих гостинно запрошують у хату, дають їм помити руки, пригощають, а подорожнім пропонують нічліг. Як каже авторка: „роблять все, що належиться".

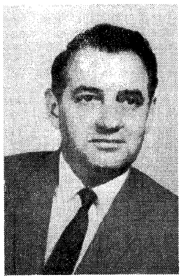
Люди глибоко віруючі, дотримуються церковних законів. Вірять в Божу волю й нагороду на другому світі за доброту й чесноту. Уявляють, що св. Петро ходить з ангелом по світі випробовувати людей, або що він приймає душі при брамі до неба. Авторка оповідає про призабуті звичаї ховати молоду дівчину в шлюбному вбранні та читати Псалтир біля небіжчиків протягом трьох ночей. Рівночасно бачимо, що народ забобонний —от коли згадують чортів, кажуть на всякий случай: „Дух святий при нас". Бояться „нечистої сили" і всяких дияволів, дідьків і антипків. Вірять, що ці сахаються від солі і тому для них чарівники варять несолену страву. Надприродні сили починають діяти опівночі, число три є магічне. В народі бувають люди, що знаються на всякому лічничому й чарівному зіллі, як от любисток чи тирлич, які помагають привабити хлопця. Авторка звертає увагу й на залишки дохристиянських вірувань, чари купальської ночі й навіть залишки восьмох ніг якогось божка, на яких вже пізніше прикріпили хрест.

У леґендах збірки „Янгол у наймах" є багато надприродного, фантастичного, зустрічаємо чарівників, знахарів, мольфарів і махтіїв. Ці оповідання не є, однак, казками для дітей, а радше переказами з нашого минулого про наші вірування, наші звичаї. Є в них ще щось магічне, невловиме. Авторка твердить, що оповідання, базоване на народних переказах і нею тільки трішки вишліфувані. У всіх леґендах є повчання, що за добре нагороджають, за зле карають. У Марії Голод буває ще несподіване закінчення. В переказі „Літаюче крісло" зла жінка не тільки гине при кінці розповіді, як це буває в казках, скажімо, братів Ґріммів, але в тому місці, де вона падає з літаючого крісла, запалюється ліс. Може ця леґенда й починалася від того, що десь вигорів ліс і люди почали видумувати фантастичні історії, як до цього дійшло. Подібно, мабуть, постала леґенда про стіл з випаленою рукою, чи перекази, вифантазувані на підставі розмальовань на стінах церков, де на одній стіні зображений рудий чорт з сімома пальцями (мистець, мабуть, недочислився), з дівчиною в зубах, а в іншій церкві — янгол з перекривленими устами.

Віримо, що у невичерпній скарбниці пам'яті Марії Голод є ще багато леґенд. Бажаємо їй успіху в майбутньому!

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

У 75-ліття д-ра В. Бунецького



Д-р В. Бунецький

Я завжди зворушуюсь, коли рідні і приятелі оцінюють працю і осяги різних людей, які прибувши до Америки після Другої світової війни, помимо несприятливих і тяжких умовин, здобули знання, професію, заклали родини і виховали дітей.

Одним з таких людей є д-р Володимир Бунецький, загально відомий як „Буньо". Народився він в Бориславі, де батько його Олександер мусів закласти ресторан, бо поляки не дали йому можливости працювати вчителем. Мати називалася Меланія, дівоче прізвище Проць.

Володимир ходив до гімназії в Бориславі, Перемишлі, а матуру здав в Дрогобичі. Як прийшли червоні „визволяти" Галичину, взяли його як і інших хлопців, що віком підпадали під категорію призовників, до совєтської армії. Вишкіл переходив в Дніпропетровському, де були і його два товариші Малькович і Іван Франко. З вибухом війни їх вислали на фронт до Молдови. Під час відвороту Червоної армії вдалось їм здезертирувати, але цілих шість тижнів мусіли переховуватись на горищі в хаті української жінки в селі Спасівка. Жінка ця мала четверо дітей і рискувала життям за поміч дезертирам. Але серце її було українське і співчувало українцям. Все казала: „Може моєму чоловікові також хтось поможе". Але витримати на горищі шість тижнів в страху, щоб хтось їх не викрив, це для хлопців була справжня мука. Німці, як прийшли, взяли їх в полон, де вони пережили голод, холод і знущання. Німці не були кращі від большевиків.

Після звільнення з полону В. Бунецький вчителював в Трускавці. Там оженився з Ольгою Білас і там народилась перша доня Арета, теперішня дружина д-ра Юрія Барановського.

Коли большевики вдруге зближались до Галичини, Бунецькі подались на еміґрацію через Чехо-Словаччину, Австрію до Баварії.

Під час перебування в Ді-Пі таборах Буньо займався своїм улюбленим спортом, але рівночасно студіював дентистику в Мюнхені, яку закінчив в 1949 році. Почав працювати дентистом в таборі Діллінґен і звідтам виїхав до Америки.

Нострифікувати дентистику було неможливо. Д-р Бунецький, щоб утримати дружину, двох дочок і маму, тяжко працював як м'ясар, робітник при будовах і чистильник у фабриці.

В 1953 році купив курячу фарму в нюйорському стейті, але переконався, що зовсім не має таланту до такого підприємства. Продає фарму отцеві Богданові Смикові і повертається в Мюнхенський університет, де йому зарахували два роки дентистики і після трьох років закінчив студії, цим разом медицини. Повернувшись до Америки, працював по різних шпиталях аж відкрив власну практику.

Не щастило Бунецькому в подружньому житті. Після розлучення жениться з Мері Ленгаранд, яка як медсестра працює з ним у його новововідкритому бюрі у Вієна, Ілиной. Пацієнти любили і поважали свого доктора. Багато зворушливих подяк і признань дістав від них за його працю і веселу вдачу.

Перебуваючи майже цілий час в англосаксонському середовищі д-р Бунецький інформував його про країну свого походження, про Україну, і про жорстоку дійсність, яка панувала під комуністичним режимом.

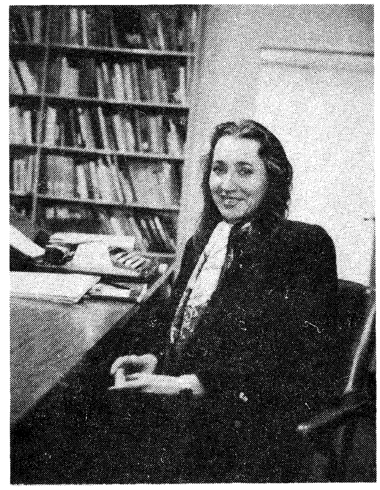
Найбільшою радістю Буня є його четверо дітей, які люблять і шанують його. Вони влаштували йому величавий 75-літній ювілей в Пласіда клюбі, на якому діти, внуки, приятелі і знайомі зробили йому несподіванку з цікавою і веселою програмою. Між багатьма подарунками увагу привернув альбом „This is your lite", в якому дружина Мері зібрала всі дані, світлини, нагороди, дипломи і листи з цілого життя д-ра Бунецького.

Великою гордістю д-ра Бунецького є те, що всі його діти і внуки покінчили вищі студії.

Тепер, на емеритурі, д-р Бу-нецький проживає у Веніс, Фльорида, де часто допомогає і служить порадами українцям.

Н. Стецьків

Українська музейниця в Америці



Світлана Марінова під час відвідин редакції „Свободи".

З 20-го квітня по 25-го травня в Америці відбувалася міжнародна програма „Музеї та картинні ґалерії в ЗСА". Спонзором програми була Інформаційна аґенція ЗСА. 26 висококваліфікованих спеціялістів у музейній справі із 25 різних країн світу були її учасниками, зокрема представники із Швеції, Данії, Ірляндії, Мадярщини, Румунії, Росії, країн Азії, Африки та Латинської Америки. Вперше Україну представляла мистецтвознавець Світлана Марінова з Києва.

Це була надзвичайно цікава, корисна, але поруч з тим і відповідальна програма. До того ж — це моя перша візита до Америки і до англомовної країни. За 5 тижнів ми відвідали найкращі музеї Вашінґтону, Ричмонду, Вілліямсбурґу, Ню Йорку, Сан Франсіско, Чикаґо, Сейнт Луїсу та Філядельфії. Ми мали зустрічі, лекції, дискусії з нашими американськими колеґами, представниками міських урядів, студентами, мистцями. Коли ми зустрілися у Вашінґтоні, дехто з учасників програми запитував мене: „Де знаходиться Україна?", „Чи моя рідна мова російська?" і тому подібне. Я добре усвідомлювала, що я не просто беру участь в цій програмі, а що я перш за все представляю свою країну. Там же у Вашінґтоні кожен учасник робив доповідь про свою працю, про мистецтво своєї країни. Коли я показала на слайдах наше скитське золото, наші ікони і церкви, наш аванґард і сучасне малярство, то до мене почали сипатися питання. „Неймовірно, Україна має таку давню історію, багаті мистецькі джерела, велике населення, а ми про неї нічого не знаємо", — постійно повторювали мої нові друзі. Україна була темою ч. 1. продовж кількох днів, і мені то було дуже приємно.

Так, ми представники однієї з найбільших країн Европи, нас 52 мільйони, ми маємо багаті землі, давню культуру. І поруч з тим — ми не усвідомлюємо, хто ми є, що ми маємо? Парадокс, трагедія... Тут, в Америці, я не переставала захоплюватися американським патаріотизмом, і тим способом, в який американці цінують і бережуть свою історію, культуру. В Ню Йорку, коли будинок має 30 років, то вже вважається історичною пам'яткою. Свята Софія дивиться на Україну з XI століття. Чи відчувають українці її погляд? Певно, ні...

Америка — країна молода, але американці —люди працьовиті і практичні. Українцям є чому повчитися тут. Для прикладу, американські музеї відіграють значно активнішу ролю в суспільстві, мають більше свободи, як і ціле суспільство, добре технічне обладнання. Демократичне суспільство не створили за кілька років, але ми мусимо його створити. І розраховувати треба лише на свої сили.

Мене часто запитують: чи я затужилася за домом? Так, очевидно. Але багато тужити просто не мала часу. Поперше, програма була надзвичано цікава і багата, а подруге, майже в кожному місці я зустрічалася з українцями.

Я з великою приємністю згадую зустрічі із родиною Чопівських, Ренатою Голод, Зеноном Сниликом, Галиною Колессою, Юліяном Кулясом, Мартою Шиприкевич, Романом Волчуком, Софією та Титом Гевриками, українськими родинами в Ню Йорку та Вашінґтоні. Завдяки цим зустрічам я почувалася як вдома, бо бачила, як в Америці люди пам'ятають свою Україну, вболівають і турбуються за неї.

Про пляни на майбутнє. Я надіюсь і далі співпрацювати з Міністерством Культури. Приїхавши до Америки, я зрозуміла, що цей світ дуже тісний. Я маю цікаві зв'язки і щиро хочу допомогти вивести українську культуру на міжнародну арену. Україна заслуговує на те, щоб про неї знав світ. До того ж, зараз я працюю на докторською дисертацією, тема якої - розвиток американських художніх музеїв. Я хочу показати українцям американський спосіб створення, фінансування та функціонування музеїв.

Звичайно, Україна не може скористатися повністю із американського досвіду. Для прикладу, у нас немає нині таких великих особистих колекцій, на основі яких можна було б створити музеї. Але у справі фінансування та різностороннього функціонування музеїв — ми могли б дещо запозичити.

За короткий час я „відкрила" для себе Америку, її позитивні і неґативні аспекти. Мені говорили, що я буду здивована тут в Америці, але я все сприймала закономірно. Америка додала мені наснаги і бажання сприяти поліпшенню становища в Україні. Мене запитують також, яке місто з побачених мені подобається більш за все? Я не маю відповіді. Мені подобаються всі ті американські міста, які я бачила. Америка дуже різноманітна і цікава країна. І тут, в Америці, я ще раз пересвідчилась, що найбільше в світі я люблю місто Київ!

Світлана Марінова

ПОВІДОМЛЕННЯ І ПРОХАННЯ

Фундація Підтримки Дипломатичних Представництв України далі продовжує збірку фондів для сплати мортґеджу будинку генерального консуляту України в Ню Йорку і рівночасно повідомляє українську громаду, що до повного сплачення цієї залеглости потрібно ще тільки 600 жертводавців по одній тисячі долярів. Очевидно, фундація радітиме пожертвою кожної висоти. Кожна пожертва, менша і більша, іде на добро України і кожна пожертва — це Богом благословенний чин. Це відлуння патріотизму душі.

Фундація знову пригадує, що імена всіх тих, що вплатять по 1,000 дол., або більше долярів пожертви на консулят, будуть назавжди поміщені на елегантно виконаній золотистій плиті, що займає цілу стіну у почекальні консуляту напроти вікон урядуючих секретарів.

Крім того, імена всіх жертводавців будуть записані у трьох книгах, які для оглядин відвідувачів, туристів виставлені будуть у відповідно видних місцях в амбасаді України у Вашінґтоні, генеральному консуляті в Ню Йорку та в кабінеті Президента України в Києві.

Ці золотисті плити і книги з іменами жертводавців сповіщатимуть всім прохожим про тих українців, що живуть за кордонами нашої батьківщини, що вони добре і своєчасно зрозуміли потреби щойно посталої незалежної української держави і дали поміч їй в той час, коли внутрішні і зовнішні ворожі сили завзялись знищити довго очікувану самостійність.

Позитивні, з великим серцем і розумом, сили діяспори своїми пожертвами допомагають українській незалежній державі розбудовувати її дипломатичні представництва, які є наявною і незаперечною частиною державної самостійности та які, утверджуючи самостійницького духа українського народу, стоятимуть на сторожі державної самостійности та інтегральности кордонів України.

Негайними пожертвами ми розбудовуємо незвичайно важливі дипломатичні представництва України в Ню Йорку. Генеральний консулят, крім репрезентації України в бизнесовій і політичній метрополії світу, виконує власне бизнесові, культурні і політичні контакти України з великим тереном східнього узбережжя Америки. Місія України до ООН, яка потребує мати якнайшвидше свій власний будинок, має особливе значіння, бож представляє інтереси вільної української держави на світовому форумі Об'єднаних Націй. Ця світова організація дуже замітно виявляє спроби не допускати до міжнародних конфліктів, або ліквідувати їх там, де вони вже почались. Місія України до ООН мала вже справу в ООН і не виключене, що знову доведеться відстоювати права молодої української держави перед напастями ворожих українській самостійності сусідів. Тому так важливим для Місії України вже мати свій власний будинок для плянування і творення ефективної державної праці. Ми, як члени нашого народу, маємо Богом даний нам шанс виконати наш історичний обов'язок і допомогти самостійній, але зруйнованій сімдесятирічною, безпрецедентною в історії людства трагедією, Україні такий будинок придбати. Лихі, морально розложені антисамостійницькі елементи народу разом з аґентами чужих сил не допускають до економічного розвитку України, обкрадають її на очах світу і держава наша не має достатньо фондів. Тому наш обов'язок зорганізуватись і цю преважливу дипломатичну станицю поставити на належну висоту її завдань.

Таким чином ми додамо моральних сил нашим братам на рідних землях, що боряться в важких обставинах за розвиток держави і утвердження її самостійности.

Фундація просить наше громадянство негайно надсилати пожертви на сплачення мортґеджу за дім консуляту і творити завдаток Фонду на дім для Місії України до ООН.

Чеки проситься виписувати на: Ukrainian Consulate Fund і пересилати до Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003, число конта 20530-000, або до: Української Православної Федеральної Кредитової Кооперативи 340 9th Street East, New York, N. Y. 10003, число конта 5852.

Наші негайні пожертви на розбудову дипломатичних представництв України — це підтримка українського народу в державобудуванні і запевнення його перемоги в боротьбі з ворогами самостійности української держави.

Степан Ворох

„Вінниця: злочин без кари"

У київському видавництві „Воскресіння" вийшла книжка „Вінниця: злочин без кари", змістом якої стали страхітливі документи і свідчення про масові вбивства НКВД невинних жертв у Вінниці в 1937–38 роках та розкриття братських могил під час німецької окупації 1943 року.

Редактори і упорядники тексту Євген Сверстюк і Олександер Скоп. Тираж 25,000, сторінок 334. Тверда обкладинка. Художнє оформлення О. Коспа. Книжка фінансована Фондом Івана Багряного і спонзорована Українським Товариством Репресованих. Автор передмови „Влада вбивць" Є. Сверстюк.

До видання ввійшли матеріяли із німецьких документальних досліджень, звіти міжнародної комісії медиків у 1943 році, видана у Вінниці книжка Аполона Трембовецького „Злочин у Вінниці", його чисельні статті на цю тему у пресі діяспори, свідчення Антона Драґана, Єпископів Григорія і Сильвестра, д-р Івана Розгона, Леоніда Лимана та багато інших, включно із найновішими, що з'явилися в останній період в Україні.

Про появу книжки повідомили „Літературна Україна" і „Східній часопис". Презентація книжки відбулася у Вінниці з участю Є. Сверстюка та широким відгуком місцевої преси.

Ціна книжки 15 дол. Замовляти: Bahriany Foundation, Inc., 811 S. Roosevelt Ave. Arlington Heights, Ill. 60005.

О. Куленко

Дві п'єси в Дітройті



Виконавці (зліва): А. Демків, М. Бабій, М. Костера і Т. Новачок.

(Світлив Зенон Кущак)

Ось і настав цей знаменитий вечір, що вже впродовж багатьох років став нашою шкільною традицією весняної пори. В п'ятницю 12-го травня ц. р., учні 12-ої кляси та шкільний хор Української Середньої Школи Непорочного Зачаття в Дітройті поставили дві гумористичні одноактівки Софронова-Левицького — „Ох, та не люби двох" та „Жіночий Дон Хуан". Працю у підготові п'єс з великим ентузіязмом координували і режисерували Андрій Слик та Світлана Площанська, керівники кляси та вчителі української мови в нашій школі.

Хор середньої школи під керівництвом музичного режисера та дириґента Христини Липецької виконав пісні „Київський вальс", музика П. Китастого, та „На добраніч" під акомпаньямент Марії Лончини-Лісовської. Студентка Марія Костера виконала пісню „Ти з любови собі не жартуй". Вона зачарувала глядачів своїм ліричним сопрано. Пісні „La Spagnola", Vincenzo Di Chiara, та „Spanish Eyes", Bert Koemfert, у чудових еспанських строях виконали Марія Костера, Меланія Бабій, Олександер Демків та Тома Новачок. Присутні нагородили їх рясними оплесками.

П'єса „Ох, не люби двох" — це сценічний жарт на одну дію, де один мужчина обдурює двох жінок. Ця п'єса про те, до чого при-

(Закінчення на стор. 4)

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ
СВ. П.
д-ра
ВОЛОДИМИРА НАГІРНОГО
буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА БОГОСЛУЖБА
6-го червня 1995 р. о год. 8:00-ій ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

дружина — НАДІЯ
дочка — ТАЇСА з мужем АНДРІЄМ
внучка — АЛЕКСАНДРА
син — ДАНИЛО з дружиною ВЕНДІ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
бл. п.
д-ра
ВАСИЛЯ РУДКА
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
будуть відправлені
8-го червня 1995 р.о год. 9-ій ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку;
9-го червня 1995 р.о год. 9-ій ранку
в церкві св.Михаїла в Ню Гейвен, Конн.
Згадаймо покійного у молитвах.
РІДНІ і ДРУЗІ

Наша родина ділиться сумною вісткою з українською спільнотою в ЗСА, Канаді, Арґентині й Україні, що 3-го травня 1995 року відійшов на вічну ватру в Мельборні Австралія
СВ. П.
пл. сен.
ВАДИМ РОМАН СТЕЛЬМАХІВ

Покійний народився 2-го січня 1922 року в Стрию, а юні роки провів в Перемишлю. З приїздом до Австралії в 1949 році він відразу активно включився в громадську працю на добро свого народу, української молоді і рідної церкви.

Величавий похорон відбувся 8-го травня з його улюбленої катедри Верховних Апостолів Петра і Павла в Мельборні, а тлінні останки було похоронено на цвинтарі Факнер.

Вічна йому пам'ять!

дружина — МАРИНА
діти — МАРТА і
— РОМАН з родинами.

Загальні збори української федеральної кооперативної каси „Самопоміч" в Чикаго

44-ті Загальні збори відбулися 2-го квітня в домі СУМА. Про чикаґську кооперативну фінансову установу, з нагоди її річних зборів, писати в традиційний спосіб — це з кривдою для установи, для її проводу і для громади, більшість якої є членами каси „Самопоміч".

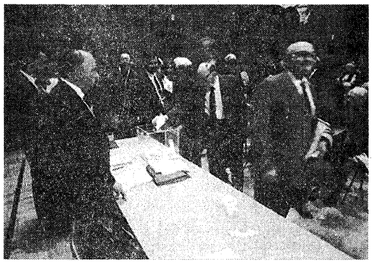
У фінансовому розумінні установа стала потугою — в дальшому скаже про це фінансовий звіт — тут слід підкреслити, що активи досягли суми 180 мільйонів дол., а фонд резерви понад 20 міл.! — Це, одначе, не все, хоч дуже багато. Чикаґська кооперативна установа вийшла в широкий світ, передовсім в американський світ кредитових юній між якими, в стейті Іллиной, чикаґська „Самопоміч" займає 7-ме місце.

Сильне фінансове становище, підтверджене високими оцінками контрольних комісій, дала керівникам, зокрема екзекутивному директорові Богданові Ватралеві можливість на різних конференціях популяризувати ідею творення кредитових спілок в Україні, (у історичному розумінні — повернення форм кооперативного руху в Україну. Над цим Б. Ватраль розпочав працювати від 1991 року, знайшовши однодумців в Канаді і ЗСА, і широку підтримку збоку Української Світової Кооперативної Ради та краєвих Централь: ЦУКА в ЗСА, Канадської Краєвої Ради та австралійської Централі кооператив. У висліді з'єднаних зусиль вдалося здобути фінансову підтримку з боку різних державних аґенцій і завдяки наполегливій праці кооперативний рух в Україні став дійсністю, узаконеною спеціяльним указом Президента Л. Кравчука. Про це були окремі статті, зокрема Ярослава Пришляка „Початки кредитових кооператив в Україні" у „Свободі" з 2-го травня 1995 року. В цьому контексті варто згадати, що у липні 1994 року, коли в місті Корк, Ірляндія, під час міжнародної конференції Світової ради кооператив, було прийнято в члени Національну Асоціяцію Кредитових Спілок України, побіч голови Петра Козинця, був Богдан Ватраль як мовний інтерпретатор, а раніше він брав участь у створенні згаданої тут Національної Асоціяції Кредитових Спілок України, а у вересні, разом з делеґатами з Чикаґо і Америки, вони всі взяли участь у 1-му Світовому З'їзді кооператорів в Україні.

Крім щоденного ритму фінансових послуг своїм членам у головному бюрі при Чикаґо авеню і у філіях, кооперативна каса „Самопоміч" відкрита на різні громадсько-національні і релігійні потреби, пріоритетами є: українські школи, потреби молодечих організацій, церков. Само приміщення каси „Самопоміч" і банку „Певність" — в центрі української дільниці — Юкрейнієн Вилидж - не тільки є місцем фінансових послуг, тут щоденно відбуваються зустрічі, виміна інформацій, а навіть палкі дискусії. Недаремно одна із новоприбулих членок сказала: „Тут входиш, як до рідного дому. Тут мала Україна. Другої такої „Самопомочі" нема в цілій Америці".



Промовець дир. О. Плешкевич, за ним стоїть Р. Мицик, сидять (зліва): В. Войтихів, Б. Ватраль, О. Пошиваник.



Момент голосування

Отже, збори відбулися за всіма статутовими вимогами, прибуло дуже багато членів. Збори відкрив президент Роман Мицик, теплими словами привітав присутніх, а тих, що відійшли в засвіти, присутні вшанували хвилиною мовчанки. Молитву провів отець Микола Косарчин. Після короткого вступного слова Р. Мицика, в якому радістю сповнені були слова про багато нових членів, що понад тисячу дітей, у віці від 1 до 12 років є членами. Середечні слова подяки за активну співпрацю були спрямовані до членів дирекції і головних керівників: екзекутивного директора і фінансового референта Богдана Ватраля, керівника бюра Уляни Гриневич, заступника фінансового референта Юрія Бозя, організаційного референта Павла Олексюка, а особливо до співтворця установи, почесного президента Омеляна Плешкевича.

Попередньо був поданий під голосування плян зборів, який прийнято беззастережно. Першим склав привіт представник банку „Певність" д-р Павло Надзікевич, інж. О. Бараник від УККА, А. Скиба від УАКРади, о. крилошанин І. Кротець використав хвилинку вільну і, вітаючи, звернувся з апелем, щоб спільними силами спробувати розв'язати питання опіки над нашими старшими громадянами. Всі разом можемо зробити дуже багато! Від СУМ виступив С. Бабик, дякуючи гаряче за фінансову підтримку. Зворушливо вітав установу голова Клюбу Емеритів А. Козяк, інж. Р. Бігун склав подвійне вітання — від УСКР та рівночасно як голова Т-ва „Самопоміч", від Українського Музею — П. Слободян, а від Т-ва вояків УПА — інж. С. Ґоляш, від радіопрограми „Вечірна Трибуна" — інж. Л. Боднар, а від Суспільної Опіки — мгр В. Щебльовський, пастор О. Гарбузюк — від баптистсько протестантської Церкви. Були ще й письмові привіти з признанням за працю і подяками за фінансову підтримку.

Перед звітуванням представлено короткий фільм про значіння і силу кооперативного руху в Америці, зокрема про нашу установу, зроблений на замовлення американської Централі.

За президіяльним столом засіли всі члени дирекції, комітетів і комісій і згадані президентом Р. Мициком керівники. До слова був попрошений секретар Віктор Войтихів, який відчитав звіт з попередніх зборів. Звіт, старанно опрацьований, прийнято без застережень. З основним звітом виступив Екзекутивний директор і фінансовий референт — Богдан Ватраль. Він гарно згадав, як 44 роки тому жменька ідеалістів-кооператорів, згуртувавшись у „Самопомочі" довкола ідеї „допомагаймо самі собі", відданою працею відродила кооперативну діяльність, якою тепер усі маємо право гордитися.

Завдяки виваженій фінансовій господарці, капітал каси зростав послідовно і досягнув у 1994 році суми 20.884,232 дол., активи зросли до суми 178,931,679 дол., позички становлять 88,394,886 дол., ощадності зросли до 159,723,372 дол., а членство збільшилося до 11,987. Ревізійна фірма Доміно Ґрайтис і Компанія перевірили книги та звіти кредитової установи і ствердила їх правильність. Державна контрольна аґенція після своєї річної перевірки признала ще раз стабільність і безпечність нашої фінансової установи, ствердив Б. Ватраль. Фірма фінансових послуг „Бауер Фінаншіял Сервісес" вручила касі „Самопоміч" оцінку „п'ять зірок", їхню найвищу оцінку.

Б. Ватраль говорив ще про безкорисливу працю членів дирекції, про вміле плянування, яке дало корисні результати. Згадав також, що установа старається використовувати для різних допоміжних праць, ремонтів, перебудов виключно українських контракторів, майстрів. Отже „свій до свого" не є порожнім кличем. Праця для членів, для громади, для церков і шкіл далі буде головною ціллю. У висліді міжнародних старань кооперативних рух в Україні розвивається. (Ширше ця тема розвинута у „Кооперативному Голосі", який всі члени отримували при реєстрації).

Від Кредитового комітету звітувала Анна Шалева, секретар. Коротко ствердила, що комітет щотижня перевіряє аплікації. Всі позички підлягають правилам кооперативного закону і постановам дирекції. Головою Кредитового комітету є Іван Печенюк.

Від імені Контрольної комісії звітував Любомир Климкович. Цьогорічна ревізія включала такі питання: верифікацію забезпечення членських вкладів, правильного обслуговування членів і внутрішню контролю праці. Склав признання дирекції і працівникам за добру працю. Контрольну комісію очолює Іван Шандор.

Ще забрав слово дир. Омелян Плешкевич, почесний президент, і в короткій аналізі вказав, які різниці були між хвилями наших еміґрантів початку цього століття і політичними втікачами після Другої світової війни — вони, головно, становлять сьогоднішню діяспору.

До звітів не було ніяких завважень, ні питань, аж шкода. На поданий внесок уділено абсолюторію дирекції. Член дирекції Михайло Кос, ведучий зборами, попросив голову Номінаційної комісії Юрія Яримовича відчитати список кандидатів. Це були: д-р Іван Лесейко, Любомир Джулинських і Богдан Ватраль — вони дали згоду кандидувати на наступну каденцію. Була ще одна незалежна кандидатура, інж. Романа Заяця. При реєстрації всі отримали виборчі картки з чотирма кандидатами. Всі підходили до великої скриньки і кидали свої картки, в присутності членів комісій й мужів довір'я. Вислід виборів такий: зареєстрованих було 368 членів, 319 карток було правильних, 9 неправильно виповнених. Голосів отримали: Богдан Ватраль — 301, д-р Іван Лесейко — 266, Любомир Джулинський — 203, інж. Роман Заяць — 130.

Збори закінчилися молитвою, а далі все повернулось на свої місця. Кооперативна фінансова установа продовжуватиме працю в найкращому ритмі і гомонітиме голосами давніх членів і новоприбулих, для спільного добра.

Ірина Камінська

Дві п'єси...

(Закінчення зі стор. 3)

водить любовне крутійство і обман.

Олександер Фединський, у ролі Богдана, котрий одночасно закоханий у двох дівчат, забавляв усіх своєю свобідною і комічною грою. Валентина Максимюк та Христина Каранець у ролях Ніни та Стефи всім заслужено сподобались, бо грали вони гарно і з великим ентузіязмом. Меланія Бабій та Марія Костера виглядали дуже принадно на сцені.

„Жіночий Дон Хуан" — комедія в одній дії Л. Кальдерона деля Барка, видатного еспанського драматурга XVII століття, в перекладі В. Софронова-Левицького. Дія відбувається в Еспанії у Севіллі. Тут у ясну запашну андалюзійську ніч, повну чару і любови, в прекрасну Камелію закохуються капітан та поручник. Це любовний обман жінкою двох мужчин, і як звичайно, третій з цього користає. За словами Камелії: „Мужчини не є певні, навіть найвірніші, ... тому я завжди люблю мати резерву. Камелія — Оксана Орловська — принадною поставою та грою чарувала публіку. Андрея Вроблевська — Марта, провідниця Камелія, гарно виконувала свою ролю. Дон Андрес, капітан і поклонник Камелія — Марко Дуб, та Дон Міенуель, поручник і другий поклонник Камелії — Ілля Ксенос у колоритних еспанських строях поводились на сцені, як досвідчені актори. Дон Рамос, що був третім поклонником — Михайло Кущак — чудово виконав еспанський танець. На кінець п'єси забавною і смішною була поява на сцені чорного бика, який розпочав битву з поклонниками Камелії. Цю ролю знаменито зіграли Тарас Стрихар і Марко Вайгел.

Дуже приємно згадати, що заля була вщерть заповнена і глядачі, щоб виявити своє задоволення і вдячність, встали з місць, довго і бурхливо аплодуючи.

Молоді актори виявились справді талановитими, проявивши себе з сторони, якої ми тут, у школі, ще ніколи не бачили.

Постановка п'єс дала нагоду присутнім переконатися, яке велике значення має наша школа для виховання дітей в українському дусі. Зі сцени лунала чиста українська мова. Так, наша школа потрібна! Наша мова і культура, яких ми вчимо попри все інше, збагатить наших дітей. Вони винесуть зі школи неоціненний скарб, який буде з ними все життя.

Михайлина Вейґел у своєму короткому виступі підкреслила, що ми повинні підтримати нашу школу, посилати до неї наших дітей та щедро жертвувати на її потреби.

Ведучими програми були Кловер Треболт та Давид Хасін. Світлені ефекти демонстрував Конрад Слівінскі, а характеризування Люба Кутаста.

Після вистави Клюб батьків нашої школи почастував всіх присутніх багатим і смачним буфетом.

Христина Годів-Юзич

Пам'ять...

(Закінчення зі стор. 1)

Л. Демчук звернувся до свого друга, президента великої видавничої фірми МекҐро Гілл і він погодився вислати в Україну один мільйон підручників англійської мови для початкових кляс — і це безкоштовно. Цей величезний дар що в цілості матиме вартість 25 міл. дол. — незвичайна поміч для дітей, які не мають досі відповідних підручників для навчання англійської мови, рівночасно став кличем фундації: „Гляди на Захід і вивчай англійську мову!" Залишилося одвертим лише питання транспорту цих підручників в Україну і тут Л. Демчук знов використав свої зв'язки з американськими підприємцями. При допомозі Інформаційної аґенції ЗСА і Аґенції для міжнародного розвитку, як також ЮНЕСКО, в серпні 1994 року переведено семінар для 300 учителів в Україні, що на ньому вказали як уживати американські підручники 12 інструкторів із ЗСА із університетів Єйл, Колюмбії і Гарварду. Вони привезли зі собою перший транспорт підручників в числі 15,800. Другий транспорт в числі 10,000 книжок пішов у місяці вересні на літаку Малколма Форбса, який мав своїми гостями Джорджа Сороса, Генрі Кіссінджера і Збіґнєва Бжезінського. Останній транспорт в квітні перевезли при помочі Департаменту оборони ЗСА, а в Україні призначено два військові вантажні авта для розвезення підручників передусім на південь і схід України, не забуваючи про Крим.

Л. Демчук підкреслює, що ідея створення Фонду ім. Б. Демчука вийшла від попереднього міністра освіти України Петра Таланчука, а її продовжує теперішній міністер Михайло Згуровський і цей Фонд має за перше завдання висилати здібних студентів на продовжування студій в ЗСА, так як це вже було в практиці декілька років, що із КПІ приїжджали студенти на науку чи курси до тутешніх університетів.

Обі цілі, які поставила собі тепер на першому місці ця молода людина в пам'ять свого батька, вказують на те скільки можна зробити, не вживаючи патосу і палких слів, а бажанням бути помічним Україні так, як був його батько. Тому Л. Демчук підкреслює, що з охотою прийме до Фундації українців, що зацікавлені допомогою Україні, але у формі конкретної праці.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЕНА КОЧІРКА, член УНС Відд. 264, Т-ва Український Тризуб в Карнеґі, Па. Померла 19-го січня 1995 року на 78-му році життя. Нар. 21-серпня 1916 року в МакКіс Рокс, Па. Членом УНС стала у січні 1943 р. Залишила у смутку сина Івана, невістку Джеорджіні, двох внуків, одного правнука, сестер Катерину Фечак і Агнес Гарабі. Похорон відбувся 23-го січня 1995 р. на цвинтарі св. Марії в МакКіз Рокс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ІВАН БІДЕЙ, член УНС Відд. 62, Т-ва „Згода" у Філядельфії. Помер 14-го січня 1995 р. на 72-му році життя. Нар. 12-го серпня 1922 р. у Філядельфії, Па. Членом УНС став у 1940-му році. Залишив в смутку двох синів: Михайла і Івана і 4 внуків. Похорон відбувся 18-го січня 1995 року на цвинтарі св. Марії, Факс Чейс в Рокледж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Ванилків,

МАРІЯ ФОКІЯ, членка УНС, Відд. 259, Т-ва Народження св. Діви в Чикаґо, Ілл. Померла 31-го січня 1994 року на 83-му році життя. Нар. 1911-му році в Чикаго, Ілл. Членкою УНС стала 1933 року. Залишила у смутку сина Роджера (Деббі), внуків Михайла А., Матвія, Чарлі, сестру Катерину Венкус. Похорон відбувся 3-го січня 1995 року на цвинтарі св. Марії в Евеґрін, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Джулія Луглік, секр.

ВЕРХОВНА...

(Закінчення зі стор. 1)

Наступним поіменним голосуванням постанова була ухвалена 252 голосами "за", 9 — "проти". Утрималися 20, не голосували 57. Постанова забороняє будь-які опитування на території України, в тому числі й Автономної Республіки Крим, у 1995 році. Президентові Кучмі запропоновано внести на розгляд Верховної Ради проєкт конституційної угоди, а також до 8-го червня внести на затвердження у Верховній Раді кандидатури до нового Уряду.

Ухвалено текст звернення Верховної Ради до Президента України з пропозицією негайно зустрітися з керівництвом Верховної Ради та головами груп і фракцій для вреґулювання протиріч.

Коментуючи цю ситуацію, голова НРУ Вячеслав Чорновіл зазначив, що ще не всі можливості використані для владнання проблем і плебісцит не є неминучим. Найліпший вихід із цієї ситуації, це негайна зміна комуно-соціялістичного керівництва у Верховній Раді, завершення праці над новою конституцією, розподіл уповноважень між гілками влади, створення Конституційної асамблеї з леґітимних представників народу, найліпше з депутатів України. А після прийняття конституційного договору запропонувати Президентові скасувати указ про плебісцит.